

KURSPLAN

Svenska för ämneslärare, 1-30 hp, 30 högskolepoäng

Swedish for Secondary School Subject Teachers, 1-30 credits, 30 credits

Kurskod:	LSVK17	Utbildningsnivå:	Grundnivå
Fastställd av:	Utbildningschef 2016-11-14	Utbildningsområde:	Humanistiska området (75%) och undervisningsområdet (25%)
Gäller fr.o.m.:	Våren 2017	Ämnesgrupp:	SV1
Version:	1	Fördjupning:	G1F
Diarienummer:	HJK 2016/4677-313		

Innehåll

Kursen innehåller två delkurser:

Delkurs 1. Struktur och variation i det svenska språket samt skolans svenskämne, 15 hp

Delkurs 2. Äldre och nyare barn- och ungdomslitteratur samt grunder i litteraturdidaktik, 15 hp

Delkurs 1

Struktur och variation i det svenska språket samt skolans svenskämne, 15 hp

The structure and variation of the Swedish language and the school subject Swedish, 15 hp

Delkursen ger kunskaper i svenska som språkssystem, men även utblickar mot, och jämförelser med, några vanliga minoritetsspråks övergripande struktur. Kursen ger även insikter i svenskans normer och deras förändring. Den ger även verktygen för att analysera både elevtexter och läromedel. Kursen ger även insikter om språklig variation och flerspråkighet i Sverige idag, samt hur svenska som skolämne berörs av dessa. Den ger dessutom en överblick över svenskämnet förr och nu.

Lärandemål

Kunskap och förståelse

Efter avslutad delkurs förväntas studenten kunna

- visa kunskap om det svenska språkets struktur på olika språkliga nivåer (1)
- redogöra för skillnader mellan svenskans och några vanliga minoritetsspråks struktur (2)
- diskutera språklig variation, inklusive flerspråkighet, i samhälle och skola (3)
- visa insikt om egna och andras attityder till språklig variation (4)
- visa förståelse för relationen mellan språk och identitet (5)
- visa grundläggande kunskaper om hur källkritik och digitala verktyg kan användas i svenskundervisningen (6)
- redogöra för svenskämnets historiska utveckling (7)

Färdighet och förmåga

Efter avslutad delkurs förväntas studenten kunna

- använda grammatiska begrepp på olika språkliga nivåer (8)

- redogöra för språknormer och hur de förändras (9)
- diskutera språklig variation med hjälp av språksociologiska grundbegrepp (10)
- granska ett didaktiskt moment i anslutning till kursinnehållet (11)

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Efter avslutad delkurs förväntas studenten kunna

- visa en grundläggande förmåga att diskutera och bedöma elevtexter (12)
- problematisera svenskämnet och svenskundervisningen med utgångspunkt i språkliga normer och variationer, inklusive flerspråkighet (13)
- diskutera undervisning i svenska utifrån aktuella styrdokument (14)
- reflektera över och utvärdera sin egen lärandeprocess i förhållande till tidigare erhållen erfarenhet, kursens innehåll och den framtida lärarrollen (15)

Innehåll

- Svenska språkets struktur
- Grammatiska enheter på olika nivåer inklusive deras form och funktion
- Svenska språkets struktur i ett kontrastivt perspektiv gentemot några vanliga minoritetsspråk
- Språkriktighet
- Språklig variation utifrån olika perspektiv
- Språkets betydelse för identitetsskapandet
- Språklig mångfald och flerspråkighet i skola och samhälle
- Didaktiska perspektiv på språkundervisning och bedömning
- Skolämnet svenska och olika ämneskonstruktioner

Examination

Lärandemål 1, 2, 8 och 9 examineras genom en individuell skriftlig salstentamen (5 hp).

Lärandemål 3, 4, 5, 7 och 10 examineras genom en individuell skriftlig hemtentamen (5 hp).

Lärandemål 6, 11, 13, 14 och 15 examineras genom ett muntligt redovisat grupparbete (4 hp).

Lärandemål 12 examineras muntligt och skriftligt i smågrupper vid seminarier (1 hp).

Delkurs 2

Äldre och nyare barn- och ungdomslitteratur samt grunder i litteraturdidaktik, 15 hp

Older and Current Children´s Literature and an Introduction to the Pedagogy of Literature, 15 credits

Delkursen ska ge bakgrundskunskap till vad som menas med barn- och ungdomslitteratur. Den historiska och geografiska överblicken kopplas till ämnet litteraturvetenskap och översiktlig kunskap om områdets begrepps- och teoribildning. Särskilt fokus läggs vid förhållandet mellan text och bild genom exempel ur litteraturhistoriens olika genrer. Delkursen ska ge en överblick över hur berättande fungerar i litteratur, film och andra medier. Genom seminarier får deltagarna ta del av analysmetoder för olika medieuttryck där ungdomars textvärldar står i centrum. Semiotiken och retoriken utgör analysverktyg som ska belysa olika verkningsmedel. I kursen introduceras litteraturdidaktikens grunder och hur olika medier kan användas i undervisningen.

Lärandemål

Kunskap och förståelse

Efter avslutad delkurs förväntas studenten kunna

- redogöra för litteraturvetenskapliga perspektiv, termer och analysverktyg (1)
- beskriva barn- och ungdomslitteraturens särdrag, utveckling och historiska epoker (2)
- visa grundläggande kunskap om litteraturdidaktik, dess roll och betydelse i olika sammanhang (3)
- visa grundläggande kunskap om populärkultur och ungas textvärldar (4)
- redogöra för berättande genom film och andra medier (5)

Färdighet och förmåga

Efter avslutad delkurs förväntas studenten

- kunna analysera och tolka barn- och ungdomslitteratur från Sverige och andra delar av världen med hjälp av relevanta perspektiv, metoder och begrepp (6)
- ha förmåga att analysera berättande i litteratur, film och andra medier (7)
- kunna planera och redovisa ett undervisningsmoment med litteratur och berättande i fokus, där bedömning, dokumentation och utvärdering ingår (8)

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Efter avslutad delkurs förväntas studenten

- kunna reflektera medvetet kring medie- och litteraturval i den didaktiska verksamheten (9)
- kunna reflektera över och utvärdera sin egen lärandeprocess i förhållande till tidigare erhållen erfarenhet, kursens innehåll och den framtida lärarrollen (10)

Innehåll

- Introduktion till ämnet litteraturvetenskap
- Barn- och ungdomslitteraturen genom historien
- Begrepp, teorier och metoder knutna till ungas textvärldar
- Analys och tolkning av innehåll och form i ett antal verk med bilden och texten i fokus
- Grundläggande litteraturdidaktiska perspektiv
- Berättande, semiotik och retorik i film och andra medier.

Examination

Lärandemål 1, 2, 6 examineras genom enskild skriftlig salstentamen som behandlar barn- och ungdomslitteraturens teorier, utveckling och särdrag (4 hp).

Lärandemål 1, 6, 7 examineras genom en individuell skriftlig analys (2 hp).

Lärandemål 6 examineras genom seminarier (2 hp)

Lärandemål 3, 8, 9, 10 examineras genom en muntlig och skriftlig gruppuppgift (2 hp).

Lärandemål 3 examineras muntligt och skriftligt vid seminarier (2hp).

Lärandemål 4, 7 examineras genom skriftlig individuell uppgift (2hp).

Lärandemål 5, 7 examineras muntligt och skriftligt vid seminarium (1hp).

Undervisningsformer

Undervisningen sker i form av föreläsningar, fältstudier, seminarier och övningar individuellt

och i grupp.

I Kursen används PingPong som digital lärplattform.

Förkunskapskrav

Genomgången termin 1 i ämneslärarprogrammet eller motsvarande kunskaper.

Examination och betyg

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

För kursbetyget Godkänd krävs betyget Godkänd på alla ingående delmoment samt god språkbehandling i tal och skrift. För kursbetyget Väl godkänd krävs dessutom betyget Väl godkänd på minst 17 hp där detta betyg kan erhållas.

Undervisning och kurslitteratur utgör grund för examination.

För bedömning skall underlaget vara sådant att individuella prestationer kan särskiljas. En student som fått godkänt betyg på ett examinationsmoment kan inte examineras igen för att höja betyget. Mer information kring bedömning av enskilda lärandemål och kriterier för betygssättning tillhandahålls i studieanvisningar vid kursstart.

En student garanteras minst tre provtillfällen, inklusive ordinare provtillfälle, för aktuellt kurstillfälle.

Efter att ha blivit underkänd vid examination på samma moment tre gånger har student rätt att på begäran, om möjligt, få därpå följande examination bedömd och betygsatt av ny examinator. Beslut om byte av examinator fattas av utbildningschef.

Om en kurs upphör eller ändras väsentligt erbjuds examination enligt den förutvarande kursplanen vid minst två tillfällen inom ett år efter beslutet.

Poängregistrering av examinationen för kursen sker enligt följande system:

Examinationsmoment	Omfattning	Betyg
Svenska språket: tentamen	5 hp	U/G/VG
Svenska språket: hemtentamen	5 hp	U/G/VG
Svenska språket: seminarium	1 hp	U/G/VG
Svenska språket: didaktiskt grupparbete	4 hp	U/G
Litteratur: tentamen	4 hp	U/G/VG
Litteratur: individuell analys I	2 hp	U/G/VG
Litteratur: individuell analys II	2 hp	U/G/VG
Litteratur: didaktiskt seminarium I	2 hp	U/G
Litteratur: seminarium I	2 hp	U/G
Litteratur: seminarium II	1 hp	U/G
Litteratur: didaktisk gruppuppgift	2 hp	U/G/VG

Kursvärdering

Uppföljning av undervisningen sker fortlöpande under kursen. Kursvärdering sker vid kursens slut via webbplatsen PingPong. Kursvärderingen sammanställs och kommenteras av den kursansvarige läraren samt om möjligt en student, publiceras i PingPong samt lämnas till utbildningsadministrationen. Kursvärderingen skall ligga till grund för kommande kursplanering.

Kurslitteratur

Delkurs 1

Struktur och variation i det svenska språket samt skolans svenskämne, 15 hp

Obligatorisk litteratur

Där totalt antal sidor anges används hela boken.

Andersson, Lars-Gunnar (2001). *Språktypologi och språksläktskap* (4 uppl.). Stockholm: Liber. 96 s.

Ask, Sofia (2012). *Språkämnet svenska: ämnesdidaktik för svensklärare*. Lund: Studentlitteratur. 129 s.

Bergöö, Kerstin (2005). *Vilket svenskämne? grundskolans svenskämnen i ett lärarutbildningsperspektiv*. Malmö: Lärarutbildningen. S. 35-74, 161-245. Titeln finns tillgänglig på Internet.

Bijvoet, Ellen & Fraurud, Kari (2013). Rinkebysvenska och andra konstruktioner av språklig variation i dagens flerspråkiga Sverige. I: *Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle* (2. uppl.). Red. Kenneth Hyltenstam & Inger Lindberg. Lund: Studentlitteratur. S. 369-396.

Bolander, Maria (2012). *Funktionell svensk grammatik* (3 uppl.). Stockholm: Liber. 236 s.

Boström, Lena & Josefsson, Gunlög (2006). *Vägar till grammatik*. Lund: Studentlitteratur. S. 91-115.

Dunkels, Elza & Lindgren, Simon (red.) (2014). *Interaktiva medier och lärandemiljöer*. Malmö: Gleerups. S. 15-45, 57-73, 113-122, 155-167.

Ekberg, Lena (2013). Grammatik och lexikon i svenska som andraspråk på nästan infödd nivå. I: *Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle* (2. uppl.). Red. Kenneth Hyltenstam & Inger Lindberg. Lund: Studentlitteratur. S. 259-279.

Lundin Åkesson, Katarina (2009). *Tala om språk: grammatik för lärarstudier*. Lund: Studentlitteratur. 198 s.

Långström, Sture (2010). *Metoder i undervisning och framträdande*. Lund: Studentlitteratur. 194 s.

Palmér, Anne & Östlund-Stjärnegårdh, Eva (2015). *Bedömning av elevtext – enligt Lgr11 och Lgy11*. Stockholm: Natur & Kultur. 170 s.

Philipsson, Anders (2013). Svenskans morfologi och syntax i ett andraspråksperspektiv. I: *Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle* (2. uppl.). Red. Kenneth Hyltenstam & Inger Lindberg. Lund: Studentlitteratur. S. 121-150.

Skolverket (2011). Ämnesplaner för Svenska och Svenska som andraspråk. I: *Läroplan, examensmål och gymnasiegemensamma ämnen för gymnasieskola 2011*. Stockholm: Skolverket. Skolverket (2011). Kursplaner för svenska och svenska som andraspråk. I: *Läroplan för*

grundskolan, förskolan och fritidshemmet 2011. Stockholm: Skolverket.
Skolverket (2012). *Greppa språket. Ämnesdidaktiska perspektiv på flerspråkighet* (2. uppl.).
Forskning för skolan. Stockholm: Skolverket. 147 s. Titeln finns tillgänglig på Skolverkets
hemsida.
Sundgren, Eva (red.) (2013). *Sociolingvistik* (2. uppl.). Stockholm: Liber. 352 s.
Thavenius, Jan (red.) (1999). *Svenskämnets historia*. Lund: Studentlitteratur. S. 11-136.
Ytterligare kurslitteratur om totalt maximalt 100 sidor kan tillkomma, och distribueras då av
kursens lärare. Ett antal elevtexter tillkommer, vilka distribueras av kursens lärare.

Referenslitteratur

Bolander, Maria (2012). *Funktionell svensk grammatik*. Övningsbok (3 uppl.). Stockholm: Liber.
75 s.
Hultman, Tor G. (2010[2003]). *Svenska Akademiens språklära*. 1. uppl. Stockholm: Norstedt.
Jönsson, Anders (2013). *Lärande bedömning*. Malmö: Gleerups. 224 s.
Språkdata (1995-1996). *Nationalencyklopediens ordbok*. Band 1-3. Höganäs: Bra böcker.
Elektronisk resurs: <http://www.ne.se>
Svenska språknämnden (2011). *Språkriktighetsboken* (2. uppl.). Skrifter utgivna av Svenska
språknämnden 93. Stockholm: Norstedts akademiska förlag. 413 s.
Svenska Akademien (1893-). *Ordbok över svenska språket (SAOB)*. Band 1-. Lund: Gleerups.
Elektronisk resurs: <http://g3.spraakdata.gu.se/saob/>
Svenska Akademien (2006). *Svenska Akademiens ordlista över svenska språket (SAOL)*. 13. uppl.
Stockholm: Svenska Akademien. Elektronisk resurs:
http://www.svenskaakademien.se/svenska_spraket/svenska_akademiens_ordlista/saol_pa_natet/ordlista
Teleman, Ulf, Hellberg, Staffan & Andersson, Erik (2010[1999]). *Svenska Akademiens
grammatik*. 1. uppl. Stockholm: Svenska akademien.

Delkurs 2

Äldre och nyare barn- och ungdomslitteratur samt grunder i litteraturredaktik, 15 hp

Obligatorisk litteratur

Boglund, Ann, Holmberg, Per & Nordenstam, Anna (2014). *Mötesplatser - texter för
svenskämnet*. Lund: Studentlitteratur. I urval ca 150 sidor.
Bradford, Clare (2011). Children's literature in a global age: transnational and local identities.
Nordic Journal of ChildLit Aesthetics, Vol. 2.
Carlsson, Anders & Koppfeldt, Thomas (2008). *Visuell retorik. Bilden i reklam, nyheter och
livsstilsmedia*. Malmö: Liber. 180 s.
Holmberg, Claes-Göran & Ohlsson, Anders (1999). *Epikanalys: en introduktion*. Lund:
Studentlitteratur, 148 s.
Janson, Malena (red.) (2014). *Introduktion till filmpedagogik. Vita duken som svarta tavlan*.
Malmö: Gleerups. 180 s.
Kåreland, Lena (2015). *Skönlitteratur för barn och unga - Historik, genrer, termer, analyser*.
Lund: Studentlitteratur. 248 s.
Molloy, Gunilla (2008). *Reflekterande läsning och skrivning*. Lund: Studentlitteratur. Kap 1, 4-6,
15-19.

Schmidl, Helen (2009). "It takes two to tango" - om Per Nilssons Hjärtans fröjd. I Lena Kåreland (red.), *Modig och stark - eller ligga lågt. Skönlitteratur och genus i förskola och skola*. Natur och Kultur: Stockholm. 22s.

Steiner, Ann (2012) Flickors åtrå och sexualitet i Katarina von Bredows romaner från 2000-talet. i Sara Kärrholm och Paul Tenngart (red.), *Barnlitteraturens värden och värderingar*. Lund: Studentlitteratur. 13 s.

Svensson, Anette (2014). Multimodala fiktioner i litteraturundervisningen – på gott eller ont? I Elza Dunkels & Simon Lindgren (red.), *Interaktiva medier och lärandemiljöer*. Malmö: Gleerups. 12 s.

Skolverket. *Läroplan, kursplaner och ämnesplaner för ämnet svenska*. <http://www.skolverket.se/laroplaner-amnen-och-kurser>

Åström, Kenneth (red.) (2008). *Termlexikon i litteraturvetenskap: från A till Ö*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur. 132 s.

Kompendietexter enligt lärares anvisningar.

Referenslitteratur

Olsson, Bernt & Algulin, Ingemar (2009). *Litteraturens historia i Sverige*. 5., [rev. och utök.] uppl. Stockholm: Norstedt. 640 s.

Olsson, Bernt & Algulin, Ingemar (1995). *Litteraturens historia i världen*. 4., [utök.] uppl. Stockholm: Norstedt. 666 s.

Skönlitteratur

Beowulf. [Ny utg.] (2013). Göteborg: Mimer. 129 s.

Brontë, Charlotte (2011). *Jane Eyre*. [Ny utg.] Stockholm: Bonnier pocket. 546 s.

Carroll, Lewis (2011). *Alice i Underlandet*. Stockholm: Repris. (alt. annan utgåva, sidantal varierar)

Chambers, Aidan (2012). *Dansa på min grav*. [Ny utg.] Stockholm: Rabén & Sjögren. 282 s.

von Goethe, Johann Wolfgang (2011). *Den unge Werthers lidanden*. [Ny utg.] Stockholm: Norstedt. 201 s. (alt. annan utgåva, sidantal varierar)

Guène, Faïza (2006). *Kiffé Kiffé imorgon*. Stockholm: Norstedts. 169 s.

de Lafayette, Marie-Madeleine (2010). *Prinsessan de Clèves*. [Ny utg.] Stockholm: Bonnier. 260 s.

Malmberg, Sofia (2012). *Elin under havet*. Stockholm: Rabén & Sjögren. (alt. annan grafisk roman)

Rowling, J. K. (2010). *Harry Potter och de vises sten*. 6. uppl. Stockholm: Rabén & Sjögren. 390 s.

Selznick, Brian (2008). *En fantastisk upptäckt av Hugo Cabret: en roman i ord och bilder*. Stockholm: B. Wahlström. 534 s. (kan även läsas på engelska)

Dessutom tillkommer ca 4 verk som läses enligt instruktioner från undervisande lärare.

Filmer

Burton, Tim (regi); Zanuck, Richard D. (prod.) (2010). *Alice i Underlandet*. (valda delar)

Columbus, Chris (regi); Columbus, Chris (prod.) (2001). *Harry Potter och de vises sten*. (valda delar)

Scorsese, Martin (regi); King, Graham (prod.) (2011). *Hugo Cabret*.

Referensmaterial

Litteraturreferenser - så skriver du. [http://ju.se/bibliotek/sok---skrivhjalp/litteraturreferenser ---sa skriver du.html](http://ju.se/bibliotek/sok---skrivhjalp/litteraturreferenser---sa-skriver-du.html)

Informationsmaterial om plagiat på högskolor och universitet. *Interaktiva antiplagiatguiden.*

<http://pingpong.hj.se/public/courseId/10128/publicPage.do>.

Finns även i kursens aktiviteter på PingPong.

Vid behov av inläsning av tillkommande litteratur kontakta kursansvarig.